

Wij, en velen met ons

Wij en velen met ons

Schrijver:slosse peter
Coverontwerp: sp
ISBN:9789403912622
© <slosse peter>

Wij en velen met ons

Het pistool lag op tafel. Naast het mes. Mo zat er al tien minuten naar te kijken zonder het aan te raken.

Buiten op straat lachten mensen. Een tram zoefde voorbij. Gent ging gewoon door, zoals Gent altijd gewoon doorging. Dat was het probleem. Dat was al heel lang het probleem.

Hij stond op, liep naar het raam en keek naar beneden. Een vrouw met een kinderwagen. Een man met een hond. Twee jongens op een fiets. Allemaal mensen die leefden alsof er niets aan de hand was. Alsof de wereld niet langzaam maar zeker aan het wegglijden was.

Mo was een vreemdeling. Een Syriër, al meer dan twintig jaar in Gent. Hij was gevlucht voor precies datgene wat hij hier nu zag opkomen — een samenleving die zichzelf oplegt aan iedereen, die geen ruimte laat voor andersdenkenden, waar religie en stam boven rede en wet staan. In Syrië was het een dictator geweest, aangevuld met stammenstrijd en religieus fanatisme. Hier zag hij iets anders groeien, maar met dezelfde gevaarlijke wortels.

Mo had zich aangepast. Van dag één. Hij had Nederlands geleerd — niet gewoon een beetje, maar goed. Hij had Belgische vrienden gemaakt, niet alleen Syriërs of Arabieren. Hij keek naar het Belgisch nieuws, betaalde zijn belastingen, zette zijn vuilnis buiten op de juiste dag. Hij had dit land omarmd omdat het hem had gered.

Hij was moslim. Maar gematigd. Hij geloofde in samenleven. Hij wist wat er gebeurt als religie boven de rede wordt geplaatst — hij had het gezien, van dichtbij, in zijn eigen straat in Aleppo. Hij had vrienden verloren aan dat proces. Niet aan bommen. Aan de langzame vernauwing van de geest die extremisme heet.

En nu zag hij het hier opnieuw. Niet overal. Niet bij iedereen. Maar genoeg om het te herkennen. In de moskee hoorde hij soms taal die hem deed denken aan wat hij achter zich had gelaten. Jongeren die

opgroeiden tussen twee werelden en de meest extreme versie van de ene kozen. parallele regels die zwaarder wogen dan de Belgische wet. Vrouwen die geen aangifte durfden doen. Homo's die in bepaalde wijken niet meer durfden wandelen.

Hij had het gezegd. Eén keer. Twee keer. Niemand had geluisterd. Of erger — hij werd verdacht gemaakt. Een vluchteling die zich zorgen maakte over integratie: ongeloofwaardig. Een moslim die de radicalisering benoemde: niet representatief. Een man van elders die een waarschuwing gaf: wie was hij om te oordelen?

Mo vond dat het misliep. Heel Europa, dacht hij. Het ene land al iets meer dan het andere.

Er zijn zoveel mensen die zien wat hij ziet, maar niemand doet iets. Geen echt verzet. Alleen maar stemmen op een partij die toch niets verandert. Hij wilde er eerst een boek over schrijven. Boeken worden nog amper gelezen en belanden in een kast of op de rommelmarkt. Hij voelde dat het tijd werd om meer te doen dan schrijven.

Hij kon het niet meer aan... er moest iets gebeuren.

De dag ervoor

Het was begonnen met het nieuws. Zoals het de laatste jaren altijd begon.

Mo had 's ochtends zijn koffie gedronken aan de keukentafel, de radio zacht aan, en geluisterd naar een politicus — hij wist niet meer welke partij, ze leken steeds meer op elkaar — die uitlegde waarom de nieuwe maatregelen 'genueanceerd' moesten worden bekeken. Een man was opgepakt. Derde generatie, hier geboren, had zijn burens bedreigd, had zijn vrouw geslagen, had al drie keer voor de rechter gestaan. En nu werd er genueanceerd.

'We moeten begrijpen waar dit vandaan komt', zei de stem op de radio.

Mo had de radio uitgezet.

Hij begreep het maar al te goed. Hij begreep het beter dan die politicus ooit zou begrijpen. Hij was zelf van elders gekomen. Hij wist wat het betekende om een keuze te maken: je aanpassen of niet aanpassen. Het was een keuze. Altijd een keuze. Wie deed alsof het geen keuze was, loog — tegen zichzelf of tegen anderen.

Mo liep de hoek om begroete een kennis uit de moskee, maar liep door.

Hij keek verder in de straat in een vitrine waar men wapens verkocht. Hij lachte beetje luidop en schudde zijn hoofd. Daar zou zijn personage in zijn boek wel raad mee weten.

Glimmende messen, mooi geordende pistolen en achteraan de geweren. Zelf kende hij er niets van. Hij aarzelde een beetje, maar ging toch naar binnen.

Achter de toog stond een jonge dame die hem meteen begroete en hem zei dat haar vader er zo aankwam. Hij mocht ondertussen gerust een beetje rondkijken en mocht hij vragen hebben zou ze hem zo goed als kon helpen.

Hij had eigenlijk maar één vraag, wat is het beste wapen om de onderdrukker, de overheerser, de bezetter uit te schakelen.

Niet voor hemzelf, maar mocht hij ooit beginnen aan zijn boek dan wist hij het toch al.

Kan ik u helpen? '

Achter hem stond een vriendelijk kijkende man die half zo groot was als hij.

Tja...' zei Mo...' ik ken er niet zo veel van ...'

Voor wat moet het dienen? Gaan jagen? Beginnende schietoefeningen? Of decoratie? Dan moet je meer hiernaar kijken.'

Ja...decoratie. Nee, schieten is niets voor mij, ik ben tegen geweld.'

'O, maar ik ook' zei de verkoper. 'Ik schiet om mij te ontspannen tegen een paar posters, dat heeft niets met geweld te maken.'

Zo'n decoratie pistool kan dat ook echt schieten? '

Ja, met alles wat ik heb, kun je echt schieten. Maar voorbeeld voor deze 4 wapens heb je geen vergunning nodig. Ik lees je identiteitskaart in en het wapen is van u. Mits betaling.'

Nu zag je dat de vriendelijkheid op zijn gezicht veranderde in zakelijk, hij was een gewiekste verkoper, maar zo eentje die je graag hebt.

Maar maak nu dat er een inbreker komt en ik schiet hem neer met dit pistool, hoe erg is die persoon dan verwond? '

'je mag geen inbreker neerschieten. Maar in geval je dat toch zou doen dan is dit wapen een afstop wapen, je gaat daar niemand mee doden.'

- ' K gaat erover nadenken. Ik kom wel nog eens terug.'

Wij hebben voor beginners en niet kenners ...Het spijt mij om zo direct te spreken, maar jij bent duidelijk een niet kenner. Voor u hebben we wel iets om. Laat ons zeggen de geneugten van het schieten aan te wakkeren. Af en toe kan ik iets kopen dat ik graag aan beginners als u voor een klein prijsje doorverkoop... zonder vergunning, in het zwart, zijn ogen fonkelden

'Ah, is dat zo...Laat eens zien'

'Nee, kopen zonder kijken. Je betaalt nu, ik ga het gaan halen en je vertrekt meteen. Daarna spreken we er nooit meer over.'

Hoeveel?'

- '350 met kogels, ik denk 75 kogels, maar dat ben ik niet zeker.'

Als ik zo'n mes erbij koop hoeveel dan? '

- '450'

Mo ging snel om het geld een paar huisnummers verder in de bank. Hij trilde beetje met zijn hand toen hij het uit de automaat nam. Zonder na te tellen stopte hij het in zijn jas en keerde terug om alles te kopen.

Thuis zat hij ernaar te kijken. Nam het mes deed twee steekbewegingen en legde het terug op tafel.

Pakte dan het pistool drukte op iets en dan op nog iets, maar er gebeurde niets.

Teruggaan naar de verkoper kon hij niet. Toch niet voor dit wapen.

Misschien met twee vingers dacht hij. Het deel waar de kogels in moeten kwam los. Hij was zo blij als een kind.

Daarna stak hij er kogels in. Deed alles dicht, stak het terug in de doos en stopte alles in een kast onder een stapel handdoeken.

Dan maakte hij eten voor twee personen en juist voordat hij de tafel volledig had gedekt was ze daar. Maria.

Ze aten samen, dronken veel meer dan ze aten en lachten over de cd die hij had gekocht voor haar. Maria kende Mo goed genoeg om te weten dat hij soms vreemde aankopen deed. Wat ze niet wist was dat deze aankopen nu een heel andere betekenis hadden. Over de twee wapens zei hij niets.

Zijn vriendin was van Brazilië. Dat was een groot probleem voor zijn kennissen in de moskee. Een ongelovige hoe kon hij... Maar Mo vond het geen probleem. Hij zag God als een soort allesomvattende liefde. Niet een God van straffen. Maar als het zo verder gaat en de islam die hij niet erkent de overhand neemt in België, dan heeft hij zeker en vast een

probleem met de keuze van zijn partner. Een afschuwelijke gedachte. Hij wist wat er leefde bij de moslims ...en hij was er bang voor.

Hij was van plan om als hij op pensioen is naar daar te verhuizen.

Ook daar zou hij het land en zijn gewoontes omarmen.

Dat was de code die hij voor zichzelf had opgesteld toen hij twintig jaar geleden in België aankwam. En hij had hem gehouden. Het was niet altijd gemakkelijk geweest. Maar het was de enige eerlijke manier. En het was precies wat hij nu miste bij zoveel anderen — die eerlijkheid tegenover het land dat hen had opgenomen.

Ze bleven nog tot laat praten, keken wat tv en kropen dan in bed om eerst nog wat te lezen. Na de vierde bladzijde viel hij in slaap.

Mo nam twee dagen later nog eens het mes. Wat zou het personage in mijn boek doen met dit mes? Waarschijnlijk iemand doden.

In zijn boek zou zijn eerste slachtoffer..... Nee, slachtoffers zijn het niet overpeinst hij zich, bezetters. Hij zou in zijn boek een man uitkiezen dat hij kent door zijn werk.

Mo dacht aan de man en had een glimlach...ja, dat zou mijn eerste daad zijn dacht hij.

Mo werkte in een voedsel bedeel centrum. Daar komen mensen naartoe die niet voldoende voedsel kunnen kopen om de maand of week door te komen.

Dan krijgen ze een pakket naargelang hun gezinssituatie.

Mo had al vlug in de gaten dat sommige vreemdelingen werden bevoorrecht. En dat deed hem meer pijn dan een Belg het ooit zou kunnen doen. Want Mo wist wat het betekende om vluchteling te zijn. Hij had het zelf meegemaakt. Hij wist hoe groot de kans was die mensen hier kregen. En hij zag hoe sommigen die kans verkwanselden — of erger, hoe ze er misbruik van maakten.

Toen Mo eens aan zijn baas zei: ‘zou het niet beter zijn voor deze mensen dat ze moeten kunnen bewijzen dat ze ingeschreven zijn om ergens Nederlands te leren voordat ze recht hebben op een voedselpakket ‘werd hij de les geleerd.

Als ik aan mijn boek begin moet ik toch zeker één keer iemand gedood hebben, al was het maar om het te kunnen beschrijven dacht Mo. Maar durf ik dat? Hoe moet dat? Hoe kan ik het straks beschrijven als ik het zelf nog niet heb gedaan.

Hij nam het mes stak het in zijn zak en ging naar de keuken om zijn boterhammen klaar te maken.

Mo was aan het helpen met de verdeling van het voedsel toen hij de auto zag aankomen van de man die hij wel kon vermoorden als proef. Zoals altijd bleef hij zitten in zijn auto en moest zijn vrouw naar de wachtkamer komen. Na de vierde klant was het aan haar. De vrouw kon niet alles dragen en toen Mo vroeg of haar man niet kwam helpen keek ze hem aan, wachtte een beetje en zei dan ‘ja ik vraag’. Ze liep naar buiten en toen ze de deur van de auto opende zag je hem een teken doen dat ze moest wachten, want hij was aan het bellen. De vrouw keek even naar binnen, maar alle medewerkers konden niet meer doen alsof ze dit niet hadden gezien. De vrouw zei iets aan haar man en die keek door de achterrautspiegel naar Mo en zijn medewerkers. Hij kwam uit de auto en hielp zijn vrouw om alles in te laden. De man had al drie pakketten in zijn auto gelegd. Zei zoals altijd geen “bedankt “alsof het de normaalste zaak was van de wereld dat hij een pakket kreeg.

Hij was ook niet beschaamd om een pakket te komen halen met de nieuwste Volvo op de markt.

De man zat al in zijn auto toen Mo op zijn ruit tikte. Hij deed de zijruit open en zei 'JA? '

Ik heb nog wat koeken en chocolade over vandaag dat ik je graag wil geven. Maar ik zou het liever bij u thuisbrengen zodanig dat niemand dit ziet, ik wil niet dat ik mijn werk verlies.

'Oké amigo' zei de man ...'Hoe laat kom je? '

'Rond 17u' zei Mo. De man vroeg 'Wat 17?' Mo zei. '5u oké? '

'Ah ja 5 u.' De man keek niet meer om, deed de zijruit naar beneden en reed weg.

Zelfs toen er een vrouw uit Ghana hem duidelijk maakte dat zij recht had op evenveel brood als haar voorganger terwijl dit niet zo was, was hij niet uit zijn lood te slaan, hij had mooie vooruitzichten, zijn eerste echte verzetsdaad.

Een daad voor het boek...zijn eerste moord.

Hij fietste voorbij het huis zonder te stoppen. De tweede keer stopte hij ook niet. Hij keek heel goed rond.

Mo had gezien dat er naast het huis van zijn doelwit een soort van steegje liep.

Mo ging de steeg in keek nog eens in het rond en legde zijn fiets zodanig diep in de struiken dat niemand hem kon zien. Dan hoefde hij die niet op slot te doen en kon hij straks vlugger wegrijden. Niet panikeren dacht hij...Mo, niet panikeren...doe het voor het boek...doe het voor je verzet...voor de wereld.

Hij nam de koeken en chocolade uit zijn fietstas en belde aan.

Zijn plan was simpel. Tot in de gang geraken met de bezetter en dan zagezegd per ongeluk een doos of twee laten vallen en dan als hij bukt.....

De man deed open. Keek naar Mo en zag na enkele seconden pas wie Mo was.

'Ah ja, voor de koeken, Kom binnen.'

Mo ging de gang binnen en omdat hij naar zijn mes voelde, liet hij een paar dozen vallen.

De man keek Mo aan.

'Ga je dat nog oprapen? 'vroeg hij.' Ik heb niet veel tijd amigo.' Mo liet het mes zitten en nam de gevallen dozen van de grond, legde ze op het tafeltje in de gang en vertrok.

Bedankt amigo, ik hoop dat ze niet over datum zijn.'

Mo nam zijn fiets en reed naar huis.

Zelfs als doelwit zijn ze niets waard dacht hij. Koenraad zou zoveel geduld niet hebben gehad. Koenraad.....

Maar Mo was Koenraad niet.

Hij fietste heel hard naar huis en kon maar één ding denken...wacht maar.

Toen zijn vriendin later thuiskwam was Mo al terug zichzelf. Hij had namelijk een plan.

Die avond hadden hij en zijn vriendin seks en Mo was heviger dan anders. Dat kwam door het plan dat in zijn hoofd spookte. Zijn vriendin klaagde niet, ze was gewoon bekaf. Ze keuvelde nog wat en algauw viel ze in slaap.

Het was 3 u toen Mo voor de laatste keer naar de klok keek. Hij viel in slaap, met een plan.

Maria vertrok heel vroeg naar haar werk en zou de eerste twee dagen niet langskomen. In het weekend zag Mo zijn vriendin bijna nooit. Dat vond hij leuk.

Dan kon hij lekker uitslapen. Met zijn vrienden in het café gaan of naar de voetbal gaan kijken.

Dat weekend ging hij iets helemaal anders doen. Hij zou de eerste stap zetten voor zijn plan.

Mo wou een brief schrijven naar de kranten om meteen voor zijn eerste verzetsdaad te posten. Dan moest hij wel toeslaan, anders gingen de kranten een brief krijgen zonder daad.

Hij nam pen en papier, maakte lekkere Braziliaanse koffie en ging zitten.

Hij wilde veel opschrijven om zo duidelijk mogelijk zijn reden te geven voor zijn verzet. Maar hoe begin je aan zoiets? Er zat zoveel in zijn hoofd...hoe begin je aan een ergernis op te schrijven dat zoveel mensen bezighoudt?

Morgen moet hij af zijn dacht hij want morgen wil ik hem posten, morgen wil ik een reden hebben om hem te posten.

Het duurde bijna een uur voordat hij een paar regels op papier had. Hij las het nog een keer en verfrommelde het papier. Hij gooide het in de vuilnisbak als en volleerd basketballer op leeftijd.

Daarna begon hij opnieuw:

Geachte redactie,

U heeft waarschijnlijk al gehoord van de verzetsdaad van zondagavond.

Ik schrijf u deze brief als iemand die zelf van vreemde afkomst is. Ik woon al meer dan twintig jaar in dit land. Ik heb dit land liefgehad omdat het mij redde van hetgeen ik ontvluchtte. En het is precies dat wat mij drijft om nu te schrijven.

Ik heb gezien hoe een samenleving instort. In mijn geboorteland. Van binnenuit. Ik weet wat er gebeurt als religie boven rede wordt geplaatst.

Als stamdenken de wet vervangt. Als mensen weigeren samen te leven en enkel naast elkaar bestaan. Ik ben daarvoor gevlucht.

Ik vluchtte niet van de islam. Ik vluchtte van wat mensen doen met de islam als ze macht krijgen. Dat verschil is belangrijk. En ik zie die dynamiek hier opnieuw groeien —, maar in een democratie, met subsidies, met een politieke correctheid die kritiek smooit. Dat maakt het gevaarlijker. Want minder zichtbaar.

Ik zie ook hoe de politiek reageert, maar niet handelt. Na elk schandaal, elke doodde, elke verontwaardiging: persconferenties, commissies, aanbevelingen. En dan stilte. Tot de volgende keer. Ik heb een schrift. Ik noteer de zinnen die telkens terugkeren: 'Dit mag nooit meer gebeuren.' 'We trekken lessen.'

Alleen de namen van de slachtoffers veranderen.

In mijn land wist iedereen dat de beloftes theater waren. Hier gelooft een deel van de mensen ze nog steeds. Dat maakt het anders. Niet beter.

Dit is geen brief van een hater. Wij zijn bezorgd. Wij zijn mensen die hebben gezien wat er gebeurt als niemand op tijd ingrijpt. Wij zijn een groep die vanaf nu regelmatig een verzetsdaad zal plegen — totdat er geluisterd wordt.

Wij, en velen met ons.

Hij las hem nog eens en dan kopieerde hij hem zo'n tien keer.

Hij stond erop dat de brief met de hand werd geschreven. Het moest overkomen als levendig. Niet met de computer, zielloos.

Mo verstopte de brieven waar de wapens lagen. Nog één dag en dan.....

De bel ging en aan de deur van het gerinkel wist hij wie er aan de deur stond. Er was maar één iemand die zo lang bleef bellen.

Mo keek nog eens of er geen kladbladen op tafel lagen en of al de mislukte bladen uit de papierbak waren gehaald. Dan deed hij de deur open.

-'Ah, Mo je bent thuis.'

Goed opgemerkt buurman, we staan scherp vandaag.'

Wesley glimlachte....

Zeg Mo weet je nog dat je de foto's van je laatste reis op deze stick hebt gezet? Wel, ik ben ze kwijt.'

Waarom verbaast mij dit niet. Heb je al eens in je computer gekeken?

Ja, ze zijn weg en ik weet echt niet hoe dat komt. Ik dacht nog wat een mooie landschappen daar in Argentinië '

Kom binnen ik zet ze er opnieuw op. Je kent de regels?'

Ja Mo, niet roken in je appartement. '

Klopt.'

Mo had een haat-liefdeverhouding met zijn bovenbuur. Hij kon het niet verdragen dat de buur wiet rookte. Tis te zeggen, hij kon het niet hebben dat de stank van de wiet soms tot in zijn appartement te ruiken was.

Zijn buurman was een felle activist voor GROEN.

Mo nam telkens op reis extra veel landschap foto's voor zijn buur. Volgens Mo was dat ook de enige natuur dat onze groene jongen ooit van dichtbij had gezien.

Ik ben gisteren voor GROEN pamfletten gaan ronddelen i.v.m. het asielcentrum dat hier beetje verder zou komen. Het zou tijdelijk zijn.'

Mo keek hem van achter zijn computer aan.

‘Je bent er toch ook niet tegen?’ vroeg de buur.

‘Ik heb daar een mening over, maar ik denk dat je mijn mening niet begrijpt. Zeker niet omdat het van mij komt, een vreemdeling.’

‘Kijk’, zei Mo, ‘racisme bestaat, zeker weten. En het moet heel vervelend zijn om er slachtoffer van te zijn.’

Ik ga je een vraag stellen, maar eerst geef ik je wat te drinken, wat wil je?’

Mo schonk twee tassen koffie uit en ging verder...

‘Als een Marokkaans gezin een woonst wil huren, maar de verhuurder zegt: nee, ik verhuur niet aan jullie. Ik heb betere kandidaten. En wat blijkt, die andere kandidaat is Belg...je weet wel, een echte Belg.’

Is dat racistisch of niet?’

Ik denk het wel Mo.’

Dus die eigenaar dat het huis heeft gekocht met zijn spaarcentjes mag niet zelf kiezen aan wie hij verhuurt?’

Misschien heeft hij al problemen gehad met vreemde mensen? Of misschien met wietrokers?’ Mo lachte.

‘Ik heb een vriend, Allee 't is te zeggen de eigenaar van een appartement hier vlak bij die het vertik om zijn appartement te verhuren aan niet moslims. Pas op, hij heeft al serieuze problemen gehad met sommige huurders die moslim zijn en toch houdt hij vast aan zijn overtuiging dat moslims betere huurders zullen zijn, voor mij mag dat. Het is zijn woning.’